

Belgische roker grijpt steeds vaker naar namaaksigaret

TABAKSFRAUDE

HASSELT

Roel Damiaans

Steeds meer Belgische rokers laten zich verleiden om een namaaksigaret op te steken. Uit een recent onderzoek van KPMG blijkt dat er vorig jaar bijna 200 miljoen stuks in ons land zijn gerookt. Dat is een stijging van 25% ten opzichte van het jaar voordien. Woensdag rolde de douane tijdens de grootste actie tegen namaaksigaretten ooit in ons land vier illegale fabrieken op.

Met Operatie Follie heeft de douane woensdag een fikse klap toegebracht aan een Oost-Europese criminele organisatie die zich bezighield met de productie van namaaksigaretten. Op één dag werden vier illegale fabriekjes ont-manteld in Tongeren, Aartselaar, Eeklo en Frasnes-lez-Anvaing. Cijfers uit een recent onderzoek bewijzen dat de illegale sigarettenhandel en -productie in Europa welig tiert. Belangrijkste oorzaak: de stijgende accijnzen in verschillende Europese landen, met grote prijsverschillen als gevolg. Een pakje Marlboro 20 kost bijvoorbeeld 2,91 euro in Bulgarije. In België moet u voor hetzelfde pakje 7,50 euro betalen, maar in

Namaaksigaretten die tijdens Operatie Follie door de douane zijn inbeslaggenomen. FOTO AFP

Noorwegen of het Verenigd Koninkrijk kost het bijna 14 euro. Er vallen dus fortuinen te verdienen met smokkel of namaak.

Signalen oppikken

“Het is een groeiend probleem in heel Europa. Dat er af en toe een illegale sigarettenfabriek wordt ontdekt, is niet nieuw voor mij. Maar vier op één dag, dat is toch wel uitzonderlijk”, zegt de Bilzense Ellen Thewissen. Zij werkt als Illicite Trade Prevention Manager voor tabaksfabrikant Philip Morris Benelux. Haar taak bestaat erin om de illegale handel en productie te bestrijden voor de sigarettenmerken Marlboro, Philip Morris, Next, Chesterfield en L&M.

“Wanneer de douane een illegale fabriek oprolt waar onze merken werden nagemaakt, sturen we een

forensisch expert ter plaatse om die producten te onderzoeken. Zo zien we welke technologie de criminelen gebruiken en hoe goed ze de verpakking hebben nagemaakt. Op die manier hopen we verbanden te ontdekken tussen bepaalde vindplaatsen en netwerken die zich met deze misdrijven bezighouden.”

Fabrikant Philip Morris heeft zo in elk land mensen in dienst die smokkel en namaak moeten opsporen. “Hoe ontdekken we zo iets? Een groot stuk van de verkoop gebeurt online, maar we houden ook onze oren en ogen goed open. Als onze vertegenwoordiger een winkelier hoort klagen dat de verkoop van Marlboro plots is stilgevallen, dan kan dat een signaal zijn dat er in de buurt goedkope namaaksigaretten worden verkocht. We schakelen detectives in die in de buurt op zoek gaan naar die sigaretten in louches winkeltjes of zwarte markten. Als we daarbij namaakproducten vinden, lichten we de douane in”, zegt Thewissen.

Dubai en Paraguay

De illegale sigaret kan verschillende vormen aannemen. “Ofwel proberen ze bekende merken na te maken om ze goedkoper op de markt te brengen. Ofwel is er grootschalige smokkel mee gemeed. Sigaretten worden in het ene land goedkoop aangekocht om vervolgens in andere landen de hoge accijnzen te ontduiken. En dan is er nog het fenomeen van de *illicit whites*. Dat zijn sigaretten die in het buitenland - vooral Dubai, Paraguay, Rusland, Vietnam, Cambodja en de Filipijnen - legaal zijn geproduceerd, maar die niet voldoen aan de Europese regels.”

In België is de neutrale verpakking met de gezondheidswaar-

schuiving wettelijk verplicht. Ook is het verboden om bijvoorbeeld menthol in de sigaretten te verwerken. Daar houden deze producenten geen rekening mee. “Sommige van deze merken gebruiken ook kleuren en lettertypes die sterk lijken op de bekende merken. Raquel lijkt heel erg op Marlboro, Jin Ling op Camel”, zegt Thewissen.

Lege pakjes

Het *Empty Pack Survey*, dat door de tabaksindustrie wordt gefinancierd, brengt al jaren in kaart hoeveel illegale sigaretten er in omloop zijn. “Meermaals per jaar worden in alle Europese landen lege sigarettenpakjes van straat opgeraapt en geanalyseerd. Uit dat onderzoek leren we waar er illegale sigaretten circuleren”, zegt Thewissen.

De Limburgse steden Hasselt en Genk zijn ook in dat onderzoek opgenomen. Van de verzamelde pakjes waren er vorig jaar in Hasselt 11% ofwel illegaal ofwel van vreemde afkomst, in Genk is dat 9%. “Die percentages zijn gedaald vergeleken met 2019. Het lijkt goed nieuws, maar dat is het niet. De grenzen waren vorig jaar lange tijd gesloten, dus zijn er ook weinig buitenlanders in ons land geweest die hier pakjes uit hun land hebben achtergelaten of naar ons land gesmokkeld hebben. Dat er toch nog zo veel illegale pakjes gevonden werden, wijst erop dat in België zelf ook meer namaaksigaretten gerookt worden. Terwijl deze vroeger bestemd waren voor de Franse of Engelse markt. Het gebruik van namaaksigaretten is in België vorig jaar met een kwart toegenomen. In Frankrijk steeg de consumptie zelfs met 64%. Het is goed dat de Belgische douane erbovenop zit, anders loopt het snel de spuigaten uit.”

“Het gebruik van namaaksigaretten is in België vorig jaar met een kwart toegenomen. In Frankrijk steeg de consumptie zelfs met 64%”

Ellen Thewissen
manager fraudebestrijding Philip Morris Benelux

Sigaretten van het merk Raquel worden legaal geproduceerd in het buitenland, maar voldoen niet aan de Europese regels. FOTO RR